

Početna stranica>Novac/novčana potraživanja>**Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a**
Osiguravanje imovine tijekom sudskog postupka u zemljama EU-a

Rumunjska

1 Koje vrste mjera postoje?

Vrste mjera osiguranja su sekvestracija i povjeravanje imovine na čuvanje sudu te zaštitna mjera zapljene. Mjere osiguranja postupovne su mjere zamrzavanja i očuvanja imovine protivnika osiguranja koje sud izriče kako bi se protivnu stranku spriječilo u uništavanju, otuđenju ili smanjenju predmetne imovine.

Sekvestracija se sastoji od zamrzavanja imovine protivnika osiguranja kojoj se može ući u trag kako bi se osigurao njezin povrat kad predlagatelj osiguranja dobije ovršni nalog. Zakon o parničnom postupku sadržava niz posebnih odredbi o postupku izvršenja sekvestracije civilnih brodova.

Povjeravanje imovine na čuvanje sudu sastoji se od zamrzavanja imovine njezinim povjeravanjem na čuvanje službeniku za zapljene.

Povjeravanje imovine na čuvanje sudu može se primijeniti kad postoji sudski postupak u vezi s vlasničkim ili drugim prevladavajućim stvarnim pravom, vlasništvom nad imovinom ili korištenjem ili upravljanjem zajedničkom imovinom, pri čemu je sud nadležan za odobrenje mjere povjeravanja imovine na čuvanje sudu.

Zaštitna mjera zapljene može se primijeniti na novčane iznose, vrijednosne papire ili drugu pokretnu nematerijalnu imovinu kojoj se može ući u trag, a koju treća osoba duguje protivniku osiguranja.

Ovršna zapljena oblik je neizravne ovrhe kojom se osigurava povrat novčanih iznosa, vrijednosnih papira ili druge pokretne nematerijalne imovine kojoj se može ući u trag.

Neke su presude prvostupanjskog suda *zakonski privremeno izvršive* kad im je cilj utvrditi izvršavanje roditeljske odgovornosti, prava na osobni odnos s maloljetnikom i mjesto stanovanja maloljetnika; naknade, naknade za nezaposlene, naknade zbog ozljeda na radu; anuiteta, obveza uzdržavanja; dječjeg doplatka i mirovina, naknade za smrtni slučaj, tjelesnu ozljedu ili narušavanje zdravlja; hitnih popravaka; stavljanja i skidanja pečata ili sastavljanja popisa imovine; zahtjeva u vezi s posjedom; presuda donesenih na temelju ovršenikova priznanja ovrhovoditeljevih tražbina itd. Te su presude privremeno izvršive. *Sud može prihvatiti privremeno izvršenje presuda u pogledu imovine.*

U pogledu izvođenja dokaza svaka osoba koja želi žurno pribaviti iskaz svjedoka, mišljenje vještaka ili stanje određene imovine ili priznanje podneska, činjenice ili prava, zahtjev za izvođenje takvih dokaza može podnijeti prije i tijekom postupka.

Ako nositelj dokaže da su njegova prava intelektualnog vlasništva predmet nezakonite, tekuće ili neposredne radnje i da je vjerojatno da će mu takva radnja prouzrokovati štetu koju je teško popraviti, može zatražiti privremene mjere od suda (zabranu kršenja ili privremenu obustavu kršenja, poduzimanje nužnih mjera za osiguranje dokaza).

U slučaju štete prouzrokovane putem tiskanih ili audiovizualnih medija sud može odrediti privremenu obustavu štetne radnje samo ako je šteta nastala za tužitelja ozbiljna, ako je radnja očigledno neopravdana i ako se čini da je mjera koju je poduzeo sud razmjerna u odnosu na nastalu štetu.

Sud odlučuje o tužbi u skladu s odredbama o privremenom nalogu. Ako je tužba podnesena prije pokretanja postupka o meritumu predmeta, u odluci o privremenoj mjeri mora biti naveden rok unutar kojeg se mora pokrenuti postupak o meritumu, inače se ta mjera automatski ukida. Ako je vjerojatno da će poduzete mjere prouzrokovati štetu protivnoj stranki, sud može odrediti tužitelju da položi osiguranje u iznosu koji odredi sud.

Mjere poduzete prije pokretanja postupka za zaštitu prekršenih prava automatski prestaju ako tužitelj nije pokrenuo postupak na sudu unutar zadanog roka, a najkasnije 30 dana nakon datuma donošenja tih mjera.

Ako je tužba u postupku o meritumu predmeta odbačena kao neutemeljena, tužitelj je dužan na zahtjev dotične stranke nadoknaditi štetu nastalu zbog donošenja privremenih mjera. Međutim, ako tužitelj nije bio kriv ili snosi neznatnu krivnju, sud može, u određenim okolnostima, odbiti zahtjev protivne stranke za plaćanje štete ili može odrediti da se plati u smanjenom iznosu.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Mjeru sekvestracije priznaje sud, a izvršava je sudski izvršitelj bez ikakvog drugog odobrenja ili formalnosti osim registracije. Zapljenjena se provodi bez obavijesti ili prethodne obavijesti dužniku.

Naloge može izdati samo prvostupanjski sud koji ima stvarnu nadležnost (za povjeravanje imovine na čuvanje sudu ili zaštitnu mjeru zapljene), sud pred kojim se vodi postupak ili sud koji je nadležan u mjestu u kojem se nalazi imovina (za povjeravanje imovine na čuvanje sudu). U tim posebnim postupcima pravno zastupanje nije obvezno. Presude u pogledu sekvestracije i zaštitne mjere zapljene izvršava sudski ovršitelj. Službenik za zapljene može pripremiti sve dokumente za očuvanje imovine i upravljanje njome, zaprimati sve dospjele prihode i iznose te plaćati tekuća dugovanja i dugovanja utvrđena na temelju ovršnog naloga. Predvidljivi troškovi uključuju samo sudske biljege koji, u skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom (b) Hitne odluke Vlade br. 80 od 26. lipnja 2013. o sudskim biljezima, iznose 100 RON za tražbine koje se odnose na mjere osiguranja i 1000 RON za tražbine koje se odnose na zapljenu brodova i zrakoplova. Predlagatelj osiguranja može biti obavezan položiti jamčevinu koju odredi sud. Ako tražbina predlagatelja osiguranja nije navedena u pisanom obliku, jamčevina se prema zakonu određuje na polovinu tražene vrijednosti.

Ovršnu zapljenu na zahtjev predlagatelja osiguranja izvršava sudski ovršitelj čiji je ured u nadležnosti žalbenog suda u kojoj protivnik osiguranja ili treća osoba na koju se zapljena odnosi ima svoje prebivalište/ured ili, u slučaju bankovnih računa, sudski ovršitelj u mjestu u kojem protivnik osiguranja ima prebivalište/sjedište ili u mjestu u kojem kreditna institucija ima primarni/sekundarni poslovni nastan.

Zahtjev za privremeno izvršenje može se podnijeti u pisanom obliku ili usmeno na sudu do zaključenja rasprava. Sud može prihvatiti privremeno izvršenje mjera koje se odnose na imovinu kad god smatra da je ta mjera nužna zbog očitih pravnih razloga ili nesolventnosti protivnika osiguranja i kad ocijeni da bi kasnije izvršenje tog naloga nedvojbeno imalo negativan utjecaj na predlagatelja osiguranja. U tim slučajevima sud može obvezati predlagatelja osiguranja na polaganje jamčevine.

Zahtjev za izvođenje dokaza upućuje se, prije rasprave, okružnom sudu koji je nadležan za mjesto u kojem se nalazi svjedok ili predmet nalaza te, tijekom rasprave, sudu koji o predmetu odlučuje u prvom stupnju. Stranka u zahtjevu navodi dokaze i činjenice koje namjerava dokazati te razloge zbog kojih je potrebno izvesti te dokaze ili dobiti pristanak protivne stranke.

2.2 Glavni uvjeti

Za mjere sekvestracije i zapljene postupak mora biti u tijeku. U slučaju povjeravanja imovine na čuvanje sudu mjera se može izreći i ako postupak nije u tijeku. Predlagatelj osiguranja koji nema ovršni nalog može zatražiti izvršenje sekvestracije ili zaštitne mjere zapljene ako dokaže da je prijavio tražbinu. U slučaju žurnosti zahtjev za sekvestraciju broda može se podnijeti i prije podnošenja tužbe o meritumu predmeta.

Sud može odobriti povjeravanje imovine na čuvanje sudu ili zaštitnu mjeru zapljene ako je ta mjera nužna za očuvanje odnosnog prava te ako je u tijeku postupak u pogledu vlasničkog ili drugog prevladavajućeg stvarnog prava, posjedovanja imovine ili korištenja ili upravljanja zajedničkom imovinom. Povjeravanje imovine na čuvanje sudu može se odobriti, čak i u izostanku postupka o meritumu koji se odnosi na imovinu koju protivnik osiguranja nudi u cilju ukidanja mjere, kako bi se zaplijenila imovina u pogledu koje predmetna stranka ima opravdane razloge za strah da bi je vlasnik mogao ukloniti, uništiti ili izmijeniti; u pogledu pokretnina koje čine jamstvo predlagatelja osiguranja kad potonji tvrdi da je protivnik osiguranja nesolventan ili kad predlagatelj osiguranja ima razloga sumnjati da će protivnik osiguranja izbjeći izvršenje ili se pribojavati uklanjanja imovine ili pogoršanja njezina stanja. Sudac zbog žurnosti odluku o zahtjevu za sekvestraciju / zaštitnu mjeru zapljene donosi u svojem kabinetu, bez pozivanja stranaka, u obliku ovršnog zaključka u kojem se, prema potrebi, određuju vrijednost jamčevine i rok za njezino polaganje. Zahtjev za povjeravanje imovine na čuvanje sudu razmatra se u žurnom postupku u kojem se pozivaju stranke. U slučaju prihvatanja zahtjeva sud može naložiti predlagatelju osiguranja polaganje jamčevine te se, ako je riječ o nekretninama, to unosi u zemljišne knjige.

Ne postoje uvjeti za žurno razmatranje zahtjeva, ali predlagatelj osiguranja može pokazati da se nalog neće izvršiti jer će protivnik osiguranja ukloniti ili uništiti predmetnu imovinu, a u slučaju sekvestracije i zaštitne mjere zapljene, čak i ako tražbina nije plativa.

Ovršna zapljena izriče se bez pozivanja stranaka na temelju ovršnog zaključka te se obavijest o ovršnom nalogu šalje trećoj osobi, zajedno s tim ovršnim zaključkom. O mjeri se obavješćuje i protivnika osiguranja. U sudskom nalogu za zapljenu obavješćuje se treću osobu, koja postaje treća osoba na koju se zapljena odnosi, da protivniku osiguranja ne smije isplatiti novčane iznose ili pokretnine koje mu duguje ili će mu dugovati, a u nalogu se navodi da se ta zapljena na tu osobu odnosi sve dok je to nužno za izvršenje obveze.

Za izvođenje dokaza nužno je **postojanje prijetnje da će u budućnosti dokazi vjerojatno nestati ili da će ih se teško dobiti. Ako protivna stranka da svoj pristanak, zahtjev se može podnijeti i bez žurnosti. Sud će pozvati stranke i primjerak zahtjeva dostaviti protivnoj stranki. Sud će zahtjev razmotriti na zatvorenom zasjedanju i donijeti zaključak. Ako postoji opasnost od kašnjenja, sudac može prihvatiti zahtjev bez pozivanja stranaka.**

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Predmet zaštitne mjere zapljene mogu biti bankovni računi, nematerijalna imovina, vrijednosni papiri itd.

Predmet sekvestracije mogu biti materijalna pokretna imovina, registrirana sredstva prijevoza, nekretnine itd.

Sudu se na čuvanje mogu povjeriti nekretnine, pokretnine itd.

Predmet ovršne zapljene mogu biti novčani iznosi, vrijednosni papiri ili druga nematerijalna pokretna imovina.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Za sekvestraciju i zaštitnu mjeru zapljene povrat zaplijenjene imovine moguć je samo nakon što predlagatelj osiguranja dobije ovršni nalog.

Mjera sekvestracije brodova izvršava se tako da lučka kapetanija luke u kojoj se brod nalazi zaustavi predmetni brod. U tom slučaju lučka kapetanija neće izdati potrebne otpremne dokumente te neće dopustiti izlazak broda iz luke.

Novčana kazna izriče se samo ako je predlagatelj osiguranja u zloj vjeri ishodio mjeru osiguranja koja je štetna za protivnika osiguranja. Ovršenik / protivnik osiguranja može podlijeći kaznenopravnoj sankciji za nepoštovanje sudskih odluka.

Ako protivnik osiguranja dostavi dostatno jamstvo, sud može na zahtjev protivnika osiguranja ukinuti mjeru sekvestracije. Zahtjev za oslobođanje imovine razmatra se na zatvorenom zasjedanju u žurnom postupku, pri čemu se stranke u kratkom roku poziva na temelju zaključka.

Slično tome, ako je glavni zahtjev na kojem se temelji prijedlog za mjeru osiguranja u konačnoj presudi proglašen ništavim, ako je odbijen ili je istekao ili ako je osoba koja je podnijela zahtjev odustala od njega, protivnik osiguranja može od suda koji je izdao tu mjeru zatražiti oslobođanje imovine. Sud donosi konačnu presudu o zahtjevu, bez pozivanja stranaka.

U slučaju ovršne zapljene svi novčani iznosi i imovina koji su predmet zapljene zamrzavaju se od datuma kad je obavijest o zapljeni dostavljena trećoj osobi na koju se ta zapljena odnosi. Od trenutka zamrzavanja do pune isplate obveza navedenih u ovršnom nalogu treća osoba na koju se zapljena odnosi ne smije izvršavati nikakva plaćanja ni provoditi operacije kojima bi se vjerojatno smanjila zamrznuta imovina. Kad je zaplijenjena tražbina osigurana hipotekom ili drugim stvarnim pravom, predlagatelj mjere zapljene može zatražiti upis zapljene u zemljišne knjige ili druge javne registre.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Za sekvestraciju i zaštitnu mjeru zapljene rokovi kojima nije obuhvaćeno trajanje mjere koju je izdao sud mogu se odrediti odlukom suda (na primjer, rok u kojem predlagatelj osiguranja treba položiti jamčevinu kako se imovina ne bi oslobodila).

Mjera vrijedi do donošenja presude o zahtjevu za oslobođenje imovine ako je taj zahtjev odbijen, istekao ili poništen ili, ako je zahtjev prihvaćen, do izvršenja presude ili dok protivnik osiguranja ne dostavi dostatna jamstva.

Žalba se uvijek razmatra uz pozivanje stranaka.

U slučaju ovršne zapljene svi novčani iznosi i imovina koji su predmet zapljene zamrzavaju se od datuma kad je obavijest o zapljeni dostavljena trećoj osobi na koju se ta zapljena odnosi. Od trenutka zamrzavanja do pune isplate obveza navedenih u ovršnom nalogu, uključujući razdoblje obustave izvršenja zapljenom, treća osoba na koju se zapljena odnosi ne smije izvršavati nikakva plaćanja ni provoditi operacije kojima bi se vjerojatno smanjila zamrznuta imovina, osim ako je drukčije navedeno u zakonu.

Treća osoba na koju se zapljena odnosi mora evidentirati novčani iznos ili zamrznuti nematerijalnu pokretnu imovinu u roku od pet dana od obavijesti o zapljeni ili od datuma dospijeca tog iznosa u budućnosti. Ovršitelj će osloboditi ili dodijeliti zabilježeni novčani iznos.

Ako treća osoba na koju se zapljena odnosi ne ispunjava svoje obveze, predlagatelj osiguranja koji zahtijeva izvršenje, protivnik osiguranja ili ovršitelj može obavijestiti predmetni sud radi potvrde zapljene. Ako je iz iznesenih dokaza vidljivo da treća osoba na koju se zapljena odnosi duguje novac protivniku osiguranja, sud će donijeti odluku o potvrdi zapljene, čime će treću stranu na koju se zapljena odnosi obvezati da predlagatelju osiguranja plati iznos koji duguje protivniku osiguranja; u suprotnom donosi odluku o poništenju zapljene. Ako je zapljena provedena na nematerijalnoj pokretnoj imovini koju je, na datum izvršenja, držala treća osoba na koju se zapljena odnosi, sud će donijeti odluku o njezinoj prodaji.

Izvedeni dokazi ispituju se na sudu tijekom razmatranja predmeta s obzirom na njihovu dopuštenost i relevantnost. Izvedene dokaze može upotrijebiti i stranka koja nije zatražila njihovo izvođenje. Troškove nastale izvođenjem dokaza snosi sud koji razmatra meritum predmeta.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Protiv zaključka o sekvestraciji i zaštitnoj mjeri zapljene žalba se može podnijeti hijerarhijski višem sudu u roku od pet dana od donošenja odluke ili njezine dostave, ovisno o tome jesu li stranke pozvane na raspravu. Ako se nadležnost u prvom stupnju odnosi na žalbeni sud, pravni je lijek žalba. Učinak tih pravnih lijekova može biti oslobođanje imovine ili zadržavanje mjere osiguranja. Zainteresirana strana može podnijeti prigovor protiv izvršenja mjere povjeravanje imovine na čuvanje / zapljene.

U slučaju ovršne zapljene protiv odluke o valjanosti zapljene žalba se može podnijeti samo u roku od pet dana od njezine dostave. Konačna odluka o valjanosti utječe na prijenos tražbine i predstavlja ovršni nalog protiv treće osobe na koju se zapljena odnosi do iznosa za koje je valjanost potvrđena. Nakon odobrenja zapljene treća osoba na koju se zapljena odnosi izvršava upis ili plaćanje tražbine do iznosa koji je izričito određen u odluci o valjanosti.

U pogledu privremenog izvršenja, ako je zahtjev odbio prvostupanjski sud, žalba se može uložiti. Obustava privremenog izvršenja može se zatražiti u podnesenoj žalbi ili u posebnom žalbenom postupku. Do rješavanja zahtjeva za obustavu izvršenje se može prihvatiti privremenim nalogom, čak i prije primitka spisa.

U pogledu izvođenja dokaza **zaključak o prihvaćanju zahtjeva za izvođenje dokaza izvršiv je i ne podliježe nikakvom pravnom lijeku. Žalba protiv zaključka o odbijanju zahtjeva može se podnijeti samo u roku od pet dana od donošenja odluke, ako su stranke pozvane, i od datuma dostave, ako stranke nisu pozvane. Dokazi koje treba izvesti mogu se podnijeti odmah ili u roku određenom u tu svrhu. Podnošenje izvedenih dokaza potvrđuje se u zaključku koji ne podliježe nikakvom pravnom lijeku.**

Posljednji put ažurirano: 08/08/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.